

Wykład 4

Typy Generyczne

Wprowadzenie

Konwencje, metody, typy surowe

Parametry ograniczone

Podtypy, dziedziczenie

Symbole wieloznaczne

Ograniczenia

Typy Generyczne

Typy generyczne — są odpowiedzią na *szablony* z C++. Typy generyczne w Javie pozwalają programiście na stworzenie kodu, który **może obsługiwać różne typy danych**, jednocześnie utrzymując bezpieczeństwo typów. Dzięki nim można napisać bardziej ogólny i elastyczny kod, który działa dla różnych typów, **eliminując potrzebę wielokrotnego definiowania tego samego kodu** dla różnych typów danych.

Przykładem może być klasa lub metoda, która operuje na różnych typach danych, ale nie jest związana z konkretnym typem. Poniżej prosty przykład:

```
//Generyczna klasa para (Pair)
public class Pair<T, U> {
    private T first;
    private U second;

    public Pair(T first, U second) {
        this.first = first;
        this.second = second;
    }

    public T getFirst() {
        return first;
    }

    public U getSecond() {
        return second;
    }

    public void setFirst(T first) {
        this.first = first;
    }

    public void setSecond(U second) {
        this.second = second;
    }

    public static void main(String[] args) {
        // Tworzymy parę z różnymi typami
        Pair<String, Integer> pair1 = new Pair<>("Java", 8);
        Pair<Double, String> pair2 = new Pair<>(3.14, "Pi");

        // Wyświetlamy zawartość par
        System.out.println("Pair 1: " + pair1.getFirst() + ", " + pair1.getSecond());
        System.out.println("Pair 2: " + pair2.getFirst() + ", " + pair2.getSecond());
    }
}
```

W tym przykładzie *Pair* to generyczna klasa, która może przechowywać parę różnych typów danych. Dzięki temu, możemy utworzyć *Pair* przechowujący jednocześnie *Stringa* i *Integera*, oraz inny przechowujący *Double* i *Stringa*. To pozwala na wielokrotne użycie tej samej klasy dla różnych typów danych, co zwiększa elastyczność i ponowne użycie kodu.

ZALETY:

- kontrola typów na poziomie kompilacji, a nie dopiero w trakcie działania programu
- brak potrzeby rzutowania
- konstruowanie ogólnych algorytmów

```
public class Box<T> { // T oznacza Typ
    private T t;
    public void set(T t) {
        this.t = t;
    }
    public T get() {
        return t;
    }
}
//ogólnie:
class NazwaKlasy<T1, T2, ..., Tn> {
    ...
}
```

Konwencje

- T — typ,
- K — klucz,
- V — wartość,
- E — element (np. kolekcji),
- N — liczba

```
public interface Pair<K, V> {
    public K getKey();
    public V getValue();
}
```

Nie możemy używać w nawiasach<> **typów prymitywnych** jak *int*, *float*. Jest wymagane używanie typów obiektowych, obiektowych odpowiedników typów prymitywnych jak Int, Float tzw. Wrapperów .

Dlaczego typy prymitywne mogą być problematyczne w kontekście klas generycznych?

Otóż, klasy generyczne w niektórych językach programowania (np. Java, C#) wymagają użycia typów referencyjnych (typów obiektowych), a typy prymitywne są wartościami, nie referencjami. Oznacza to, że nie są one zgodne z wymaganiami klasy generycznej, która spodziewa się obiektów, a nie prostych wartości.

Dlaczego nie wypada tworzyć kolekcji typu *ArrayList<Object>*? Dlaczego jest to złe?

Taki kod **zadziała**, ale **nie będzie bezpieczny** pod względem typów.

```
ArrayList<Object> cats = new ArrayList<>();
cats.add(new Cat());

Cat myCat (Cat)cats.get(0);
```

trzeba użyć rzutowania, aby kompilator wiedział, że MY wiemy, że element listy „cats” jest typu Cat.

```
ArrayList<Object> cats = new ArrayList<>();
cats.add(new Dog());
Cat myCat (Cat)cats.get(0);
```

Tutaj wystąpi błąd na poziomie działania programu (`ClassCastException`), ponieważ chcemy rzutować pierwszy element listy *cats* na typ *Cat* a tak naprawdę to typ *Dog*.

Dostajemy błędy bo nie rzutowaliśmy obiektu, albo źle go rzutowaliśmy

Porównanie *ArrayList* oraz *ArrayList<Object>*

- ***ArrayList<>***: Zapewnia bezpieczeństwo typów, co oznacza, że kompilator Java sprawdzi zgodność typów podczas kompilacji, uniemożliwiając dodawanie niezgodnych typów do listy.
- ***ArrayList<Object>***: Zmniejsza bezpieczeństwo typów, ponieważ wszystkie elementy są traktowane jako obiekty klasy *Object*. **Musisz używać rzutowania typów** przy pobieraniu elementów, co może prowadzić do **błędów wykonania**, jeśli rzutowanie nie jest zgodne.

Interfejs Generyczny

```
public class OrderedPair<K, V> implements Pair<K, V> {
    private K key;
    private V value;
    public OrderedPair(K key, V value) {
        this.key = key;
        this.value = value;
    }
    public K getKey() { return key; }
    public V getValue() { return value; }
}
Pair<String, Integer> p = new OrderedPair<String, Integer>("Even", 8);
Pair<String, Integer> p = new OrderedPair<>("Even", 8); // Java 7
```

Typy surowe

Typ surowy (*raw type*) w języku Java to specjalny rodzaj typu generycznego, który nie posiada informacji o parametrach generycznych. Typ surowy można uzyskać, pomijając parametry generyczne przy deklaracji i użyciu klasy lub interfejsu generycznego

```
public class Box<T> {
    public void set(T t){ ... }
    ...
}

Box<String> typedBox = new Box<String>();
Box rawBox = new Box(); // typ surowy <=> Box<Object>

Box rawBox = typedBox;
rawBox.set(8); // warning: w trakcie działania programu może spowodować RuntimeException
```

Ze względu na możliwość popełnienia błędów, nie zaleca się stosowania typów surowych.

Metody Generyczne

```
public class Util {  
    // Genericzna metoda statyczna  
    public static <K, V> boolean compare(Pair<K, V> p1, Pair<K, V> p2) {  
        return p1.getKey().equals(p2.getKey()) &&  
            p1.getValue().equals(p2.getValue());  
    }  
}  
  
//wywołanie metody generycznej:  
Pair<Integer, String> p1 = new Pair<>(1, "jabłko");  
Pair<Integer, String> p2 = new Pair<>(2, "gruszka");  
boolean same = Util.<Integer, String>compare(p1, p2);
```

od javy 7 nie trzeba powtarzać typów <Integer, String> - kompilator się domyśli na podstawie wcześniejszej deklaracji

Możemy mieć klasę, która sama w sobie generyczna nie jest, ale posiada metody generyczne.

Parametry Ograniczone

Zawężanie typu generycznego do takich typów, które **rozszerzają daną klasę lub interfejs**.

Tak, rozszerzają interfejs, taki jest w tym przypadku syntax.

```
public class Box<T> {  
    ...  
    public <U extends Number> void inspect(U u){  
        System.out.println("T: " + t.getClass().getName());  
        System.out.println("U: " + u.getClass().getName());  
    }  
    public static void main(String[] args) {  
        Box<Integer> integerBox = new Box<Integer>();  
        integerBox.set(new Integer(10));  
        integerBox.inspect("some text"); // error: String to nie Number  
    }  
}
```

Wielokrotne ograniczenia

```
<T extends B1 & B2 & B3>
```

Przykład:

```
class A { /* ... */ }
interface B { /* ... */ }
interface C { /* ... */ }
class D <T extends A & B & C> { /* ... */ }
```

typ *T* musi **rozszerzać** klasę *A* i **implementować** interfejsy *B* i *C*

UWAGA: *A* musi być zadeklarowana jako pierwsza (inaczej błąd w trakcie kompilacji)

```
public static <T> int countGreaterThan(T[] anArray, T elem) {
    int count = 0;
    for (T e : anArray)
        if (e > elem) // błąd kompilacji. Co oznacza '>'?
            ++count;
    return count;
}
```

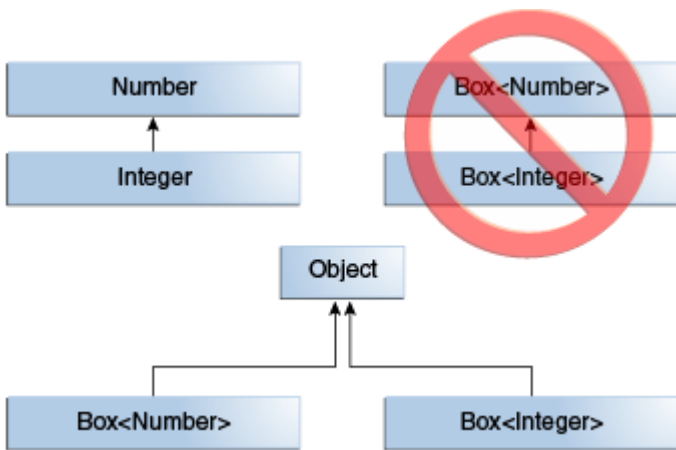
">" nie jest zdefiniowany dla każdego typu, dlatego ograniczamy nasz typ *T* do np. *T extends Number* lub *T* rozszerza interfejs *Comparable<T>*, metoda *compareTo()* porównuje dany element tablicy „*e*” do podanego elementu „*elem*” i jeśli zwróci coś większego od 0 to „*e*” jest większe.

Poprawnie:

```
public static <T extends Comparable<T>> int countGreaterThan(T[] anArray, T elem) {
    int count = 0;
    for (T e : anArray)
        if (e.compareTo(elem) > 0)
            ++count;
    return count;
}
```

Podtypy, Dziedziczenie

istnieje klasa lub interfejs o nazwie *Box*, która jest generyczna i parametryzowana typem *Integer*. *Box<Number>* i *Box<Integer>* są w hierarchii dziedziczenia od siebie niezależne. Domyślnie rozszerzają klasę *Object*, nic więcej nie wiemy.


```

Box<Integer> boxInteger;
Box<Number> boxNumber;
Box box;
box = boxInteger; // ok
box = boxNumber; // ok
boxNumber = box; // warning: Unchecked Conversion;
boxInteger = box; // warning: Unchecked Conversion;
boxInteger = boxNumber; // błąd kompilacji
boxNumber = boxInteger; // błąd kompilacji

```

1. Możemy podstawić cokolwiek i kompilator się tym nie przejmie
2. Typ surowy możemy również podpisać pod dany typ generyczny
3. Nie możemy przypisywać tych typów do siebie, ponieważ nie ma hierarchii dziedziczenia między klasami *Box<Number>* i *Box<Integer>*

Jak działa dziedziczenie w typach generycznych?

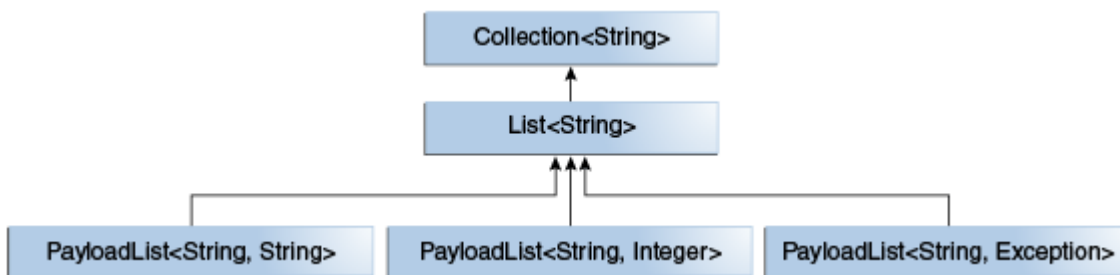
```

interface PayloadList<E,P> extends List<E> {
    void setPayload(int index, P val);
    ...
}

```

Gdy stworzymy sobie `PayloadList<String, String>` nie dziedziczy on po jakimś *PayloadList<>* tylko od razu po nadtypie *PayloadList* czyli **List<E>**.

Tworząc inne *PayloadList*y tworzymy jakby kolejne wyspecyfikowane instancje *PayloadList<E,P>*. W przypadku poniżej *PayloadList<String, String>*, *PayloadList<String, Integer>* oraz *PayloadList<String, Exception>* ostnieją obok siebie, nie dziedziczą po żadnym *PayloadList<>*.

SYMBOLE WIELOZNACZNE (*WILDCARDS*)

W kodzie generycznym znak zapytania `?`, zwany symbolem wieloznacznym, reprezentuje nieznany typ. Symbolu wieloznacznego można używać w różnych sytuacjach: jako typ parametru, pola lub zmiennej lokalnej.

```

public static void printList(List<?> list) {
    for (Object elem: list)
        System.out.print(elem + " ");
    System.out.println();
}
  
```

UWAGA! Metoda:

```

public static void printList(List<Object> list)
  
```

Celem *printList* jest wydrukowanie listy dowolnego typu, ale nie osiąga tego celu — drukuje tylko listę instancji `Object`; nie może wydrukować **List<Integer>**, **List<String>**, **List<Double>** i tak dalej, ponieważ nie są one podtypami `List<Object>`. Aby napisać ogólną metodę `printList`, użyj `List<?>` jak w pierwszym przykładzie.

```

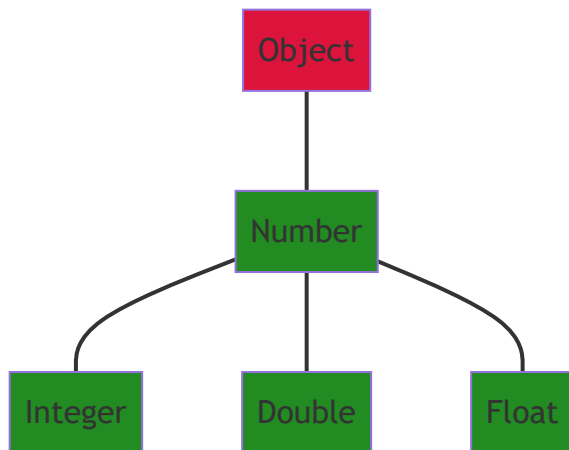
public interface StrictClass<T> {
    public T doFunction(Class<T> clazz);
}

public interface EasyClass {
    public void doFunction(Class<?> clazz);
}
  
```

SYMBOLE WIELOZNACZNE Z GÓRNYM OGRANICZENIEM

Ograniczenie od góry — oznacza, że parametr generyczny musi być typem, który jest lub rozszerza określony typ. W przypadku `<? extends Number>` ograniczenie od góry

wskazuje, że parametr generyczny może być typem *Number* lub dowolnym typem, który rozszerza klasę *Number*.

W praktyce oznacza to, że do metody można przekazać listę elementów dowolnego typu, który jest podtypem lub samym typem *Number*. Na przykład, można przekazać listę obiektów *Integer*, *Double*, *Float* itp. Natomiast klasa *Object* nie przejdzie.

```
public static double sumOfList(List<? extends Number> list) {  
    double s = 0.0;  
    for (Number n : list)  
        s += n.doubleValue();  
    return s;  
}
```

UWAGA: deklaracja / definicja metody

```
public static double sumOfList(List<T extends Number> list)
```

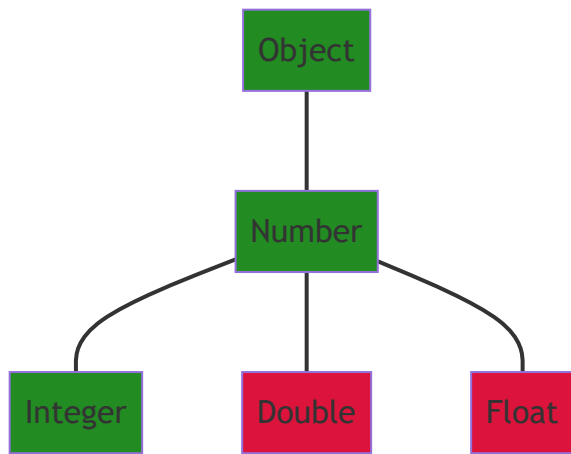
jest niepoprawną składnią. Taka składnia jest dopuszczalna dla **deklaracji klas** lub **wartości zwracanych** (por. parametry ograniczone).

SYMBOLE WIELOZNACZNE Z DOLNYM OGRANICZENIEM

Analogicznie w podobny sposób symbol wieloznaczny z dolną granicą ogranicza nieznaną typ do określonego typu lub nadtypu tego typu.

Dolny symbol wieloznaczny jest wyrażany za pomocą znaku wieloznacznego `?`, po którym następuje słowo kluczowe `super`, po którym następuje jego dolna granica: `<? super A>`.

UWAGA: Można określić górną granicę symbolu wieloznacznego lub dolną granicę, ale nie można określić obu.

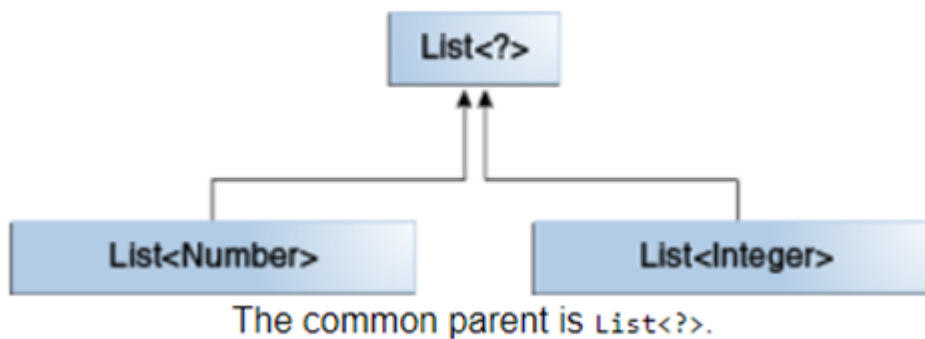
Aby napisać metodę działającą na listach *Integer* i nadtypach* *Integer**, takich jak *Integer*, *Number* i *Object*, należy określić *List<? super Integer>*. Termin *List<Integer>* jest bardziej restrykcyjny niż *List<? super Integer>*, ponieważ pierwsza pasuje tylko do listy typu *Integer*, podczas gdy druga pasuje do listy dowolnego typu, który jest nadtypem *Integer*.

```

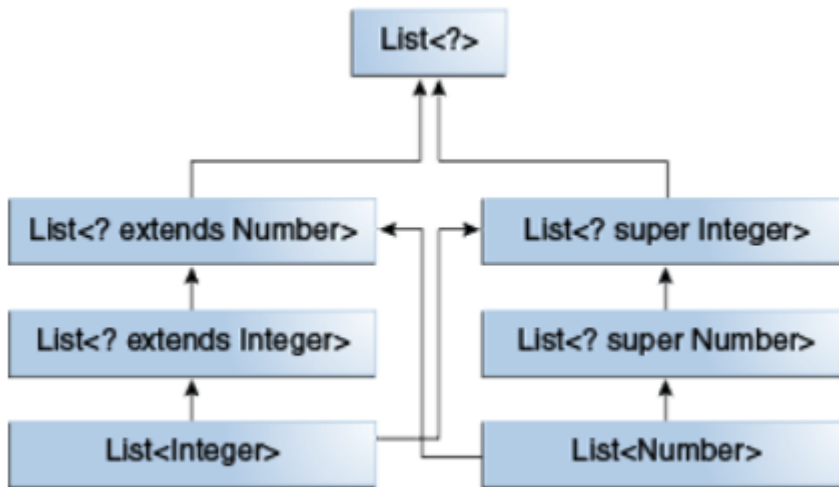
public static void addNumbers(List<? super Integer> list) {
    for (int i = 1; i <= 10; i++) {
        list.add(i);
    }
}

```

Relację pomiędzy Listami różnych typów?

Poniższy diagram przedstawia relacje między kilkoma klasami *List* zadeklarowanymi przy użyciu symboli wieloznacznych z górną i dolną granicą.

A hierarchy of several generic `List` class declarations.

Słowo kluczowe *super*

W języku Java słowo kluczowe `super` jest używane do odwoływania się do metody lub pola zadeklarowanego w klasie nadrzędnej (superklasie) lub do wywołania konstruktora klasy nadrzędnej.

1. Wywołanie metody z klasy nadrzędnej:

Można użyć `super` do wywołania metody z klasy nadrzędnej, gdy w klasie podrzędnej ta sama metoda jest zdefiniowana.

```
class KlasaNadrzedna {
    void metoda() {
        System.out.println("Metoda z klasy nadrzędnej");
    }
}

class KlasaPodrzedna extends KlasaNadrzedna {
    void metoda() {
        super.metoda(); // Wywołanie metody z klasy nadrzędnej
        System.out.println("Metoda z klasy podrzędnej");
    }
}
```

2. Wywołanie konstruktora klasy nadrzędnej:

Słowo kluczowe `super` można również użyć do wywołania konstruktora klasy nadrzędnej z konstruktora klasy podrzędnej.

```
class KlasaNadrzedna {
    KlasaNadrzedna() {
        System.out.println("Konstruktor klasy nadrzędnej");
    }
}
```

```
class KlasaPodrzedna extends KlasaNadrzedna {
    KlasaPodrzedna() {
        super(); // Wywołanie konstruktora klasy nadrzędnej
        System.out.println("Konstruktor klasy podrzędnej");
    }
}
```

W obu przypadkach słowo kluczowe "super" jest używane do uniknięcia konfliktu nazw w przypadku, gdy w klasie podrzędnej istnieje element o tej samej nazwie co w klasie nadrzędnej.

Przechwytywanie symboli wieloznacznych (*Wildcard capture*)

```
public class WildcardError {
    void doSomething(List<?> l) {
        l.set(0, l.get(0)); // błąd kompilacji
    }
}
```

występuje tu błąd kompilacji, ponieważ nie wiadomo czy to „cokolwiek” z *l.get(0)* pasuje do listy zawierającej cokolwiek, *List<?>* *l*, bo cokolwiek nie oznacza wszystko.

Myślenie zastosowane tutaj działa inaczej niż człowiek by je zinterpretował. Po wzięciu obiektu za pomocą *get(0)* kompilator zapomina że on był w tej liście i potem chcąc go wsadzić znowu, nie jest pewien czy on tam będzie pasował. Lista *l* musiałaby być listą obiektów żeby przyjąć nieokreślony obiekt. A znowu, nie mamy *List<Object>* tylko *List<?>* więc nie wiemy co tam jest, może być cokolwiek.

Jak zatem obejść błąd kompilatora?

Możesz to naprawić, pisząc prywatną metodę pomocniczą, która przechwytuje symbol wieloznaczny. W takim przypadku możesz obejść problem, tworząc prywatną metodę pomocniczą *fooHelper*, jak pokazano w *WildcardFixed*:

```
public class WildcardFixed {

    void foo(List<?> i) {
        fooHelper(i);
    }

    // Helper method created so that the wildcard can be captured
    // through type inference.
    private <T> void fooHelper(List<T> l) {
        l.set(0, l.get(0));
    }

}
```

Metoda wykorzystuje mechanizm wnioskowania (*inference*). Tutaj lista jest procesowana jak lista zawierająca konkretne elementy (*typu T*).

Wytyczne dotyczące używania symboli wieloznacznych

Jednym z bardziej zagmatwanych aspektów podczas nauki programowania przy użyciu typów generycznych jest określenie, kiedy używać symbolu wieloznacznego z górną, a kiedy z dolną granicą.

Zmienna **IN** — dostarcza dane do kodu. Wyobraź sobie metodę kopiowania z dwoma argumentami: *copy(src, dest)*. Argument *src* dostarcza dane do skopiowania, więc jest to parametr **IN**.

Zmienna **OUT** — przechowuje dane do wykorzystania w innym miejscu. W przykładzie kopiowania *copy(src, dest)* argument *dest* przyjmuje dane, więc jest to parametr **OUT**.

1. zmienne **IN** — górne ograniczenie **extends**,
2. zmienne **OUT** — dolne ograniczenie **super**,
3. W przypadku, gdy dostęp do zmiennej **IN** można uzyskać metodami zdefiniowanymi w klasie **Object** — brak ograniczeń
4. zmienne **IN/OUT** — nie używamy symboli wieloznacznych nie używamy symboli wieloznacznych jako wartości zwracanych

extends — gdy chcemy móc modyfikować listę typów generycznych

super — gdy dane są tylko do odczytu

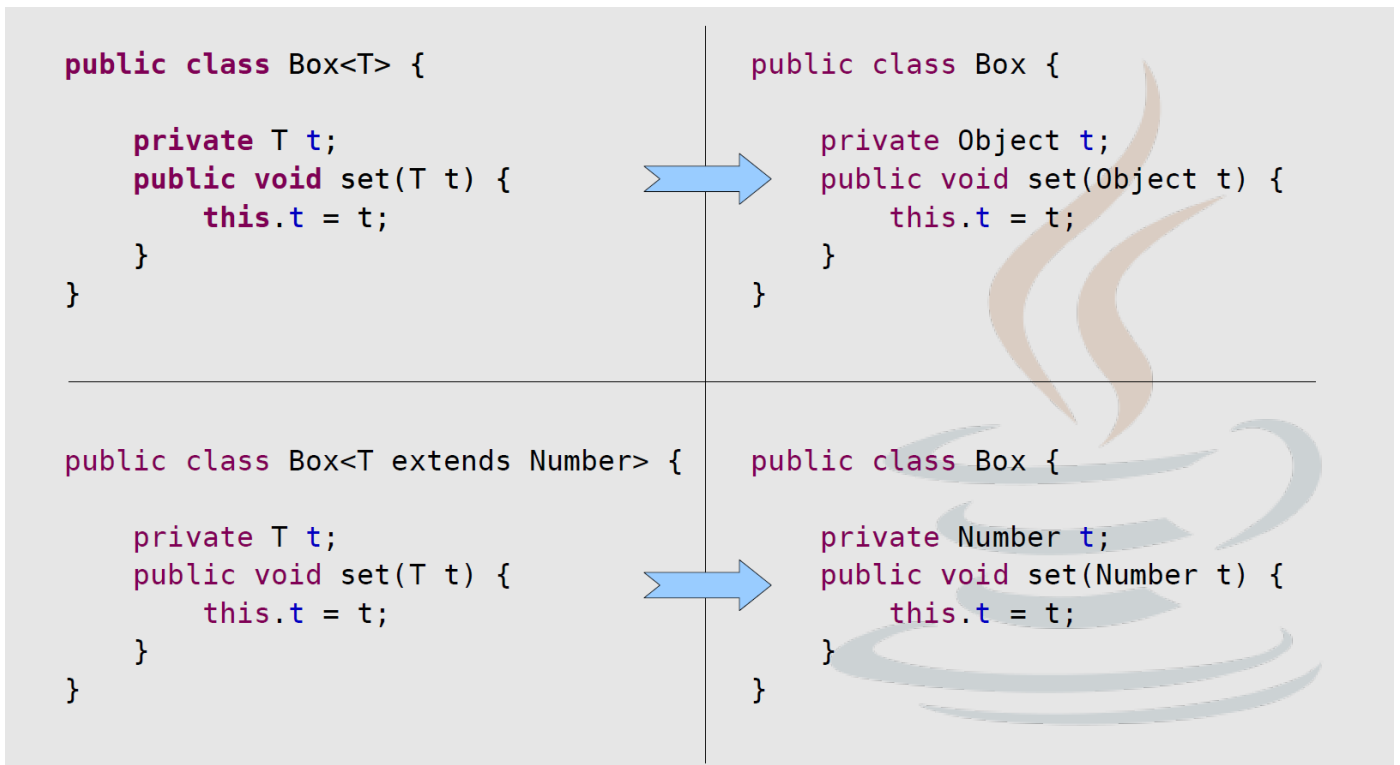
```
List<Integer> li = new ArrayList<Integer>(); // ( analogia )
List<? extends Number> ln = li; // OK          ( Object obj = new String() )
ln.add(new Integer(35)); // Bład kompilacji    ( obj.charAt(7) )
```

List<Integer> jest podtypem *List<? extends Number>*. A klasy nie można traktować tak jak podklasy. Jedyne operacje które można wykonać na takiej liście to:

- dodanie *null*
- wyczyszczenie *clear()*
- pobranie iteratora i wywołanie *remove()*
- zapisać elementy odczytane z listy z wykorzystaniem wildcard capture

W generowanym bytecode nie ma czegoś takiego jak typy generyczne otrzymujemy zwykłe klasy i interfejsy. Aby to zrealizować kompilator:

- zastępuje typy przez ich ograniczenia a nieograniczone typy przez *Object*

- dodaje niezbędne operacje rzutowania
- tworzy metody pomostowe implementujące polimorfizm w rozszerzonych typach generycznych

```
public class MyBox extends Box<String>{
    public void set(String s){
        // jakiś kod
    }
}
```

metoda `set()` w klasie `Box` przyjmuje argument *Object* (wg. bytecode wykonywanego przez JVM) podczas gdy metoda w klasie potomnej przyjmuje *String*. To powoduje brak polimorfizmu. Dlatego kompilator automatycznie dodaje metodę pomostową (do `MyBox`):

```
public void set(Object data) {
    set((String) data);
}
```

Ograniczenia dotyczące generyków

Aby efektywnie używać typów generycznych w Javie, należy wziąć pod uwagę następujące ograniczenia:

- nie można używać typów prymitywnych (`Box<int>`),
- nie można używać operatora **new** (`E e = new E();`)
- nie można deklarować typów statycznych (`private static T v;`)
- typów parametryzowanych (`List<Integer>`) nie można rzutować ani używać jako argument w operatorze *instanceof*
- nie można używać tablic typów parametryzowanych
(`List<Integer>[] arrayOfLists = new List<Integer>[2]`),
- typ generyczny nie może rozszerzać (bezpośrednio lub pośrednio) `Throwable`
- nie można przeciążać metod, których argumenty sprowadzają się do tego samego typu

```
public class Example {
    public void print(Set<String> strSet) { } //dwie opcje dla roznych typow
    public void print(Set<Integer> intSet) { }
}
```